

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN

Årgang 18, nummer 2

Mai 2020

COVID-19 STATUSRAPPORT

Fra Covid-19 ble påvist i Wuhan i Kina i desember 2019 har SARS CoV-2 viruset forårsaket 3,5 millioner bekreftede tilfeller av Covid-19 og 250 000 dødsfall har blitt [rapportert til WHO pr. 8. mai](#). Afrika har foreløpig kun rapportert 35 470 tilfeller hvorav 1228 dødsfall. Hvordan epidemien vil utvikle seg her er fortsatt uklart.

Feber, forkjølelssymptomer, vondt hals, hoste er de vanligste symptomene, mens Covid-19 har også andre manifestasjoner. Her er noen eksempler på tilstander / symptomer som er beskrevet hos pasienter med påvist Covid-19:

Typisk debut av alvorlig sykdom ved koronavirusinfeksjon er pneumoni med lungesvikt. Pasientene utvikler det vi kaller «stille hypoksi». Diffusjonssvikt i lungene medfører gradvis fall i oksygenmetning. Årsaken til lungesvikten er ikke klarlagt. Pasienter med covid-19 utvikler gjerne lungesvikt 8–14 dager etter symptomdebut, med «stille hypoksi» og høy respirasjonsfrekvens

<https://tidsskriftet.no/2020/04/kort-kasuistikk/covid-19-med-stille-hypoksi>

En kvinne med akutte magesmerter ble innlagt med mistanke om kolecystitt. I tillegg til magesmerter hadde hun feberfølelse, oppkast, redusert matlyst og diaré. Hun hadde ingen luftveissymptomer, men viste seg likevel å ha covid-19. I studier har man i økende grad rapportert om symptomer fra mage-tarm-kanalen ved covid-19-sykdom.

<https://tidsskriftet.no/2020/03/kort-kasuistikk/covid-19-med-akutte-magesmerter-som-debutsymptom>

Nevrologiske manifestasjoner ved Covid-19 har blitt dokumentert som hodepine, svimmelhet, krampes, nedsatt bevissthet og ataksi.

<https://jamanetwork.com/journals/jamaneurology/fullarticle/2764549>

Det er også rapportert encefalitt forårsaket av SARS CoV-2 viruset:

<https://pubs.rsna.org/doi/10.1148/radiol.2020201187>

<https://jamanetwork.com/journals/jamaneurology/fullarticle/2764549>

I dette nummeret:

- 1 Covid-19, SARS CoV-2 vaksine, Denguevaksine,
- 2 TB og Covid-19, Forekomst smittsomme sykdommer, Ny BCG vaksine, Nettbasert MSIS løsning,

VAKSINE MOT SARS CoV-2

Det er flere som arbeider med å få frem en effektiv og trygg vaksine mot koronaviruset som forårsaker Covid-19 sykdom. Det forskes mye på en mRNA (messenger RNA) vaksine. mRNA er en kopi av en DNA-tråd som dannes ved avlesning (transkripsjon) av gener som koder for proteiner. mRNA er et enkelttrådet RNA-molekyl. mRNA medisiner og vaksiner er sett med instruksjoner. Og disse instruksjonene leder celler i kroppen til å lage proteiner for å forhindre eller bekjempe sykdom. Firmaet Moderna arbeider med å fremstille denne type beskyttende vaksiner som tidligere ikke er lisensiert for mennesker. De er i gang med flere vaksiner mot ulike sykdommer som: CMV (fase 2), EPV (fase 1), RS (snart fase 2), Zika (fase 1), og nå SARS CoV-2 (fase 1). Les mer om dette arbeidet i lenken nedenfor.

Kilde: [Store norske leksikon](#)

Kilde: [LMI, Legemiddelindustrien](#)

Kilde: <https://www.modernatx.com/>

TETRAVALENT DENGUEFEVERVAKSINE

Fase 3 klinisk utprøving av den tetravalente denguefebervaksine TAK-003 for barn og unge i alderen 4 til 16 år pågår i ulike land i Asia og Latin-Amerika hvor sykdommen er endemisk. Takedas tetravalente denguevaksine kandidat (TAK-003) er basert på et levende attenuert dengue-serotype 2-virus, som gir den genetiske "rygggraden" for alle fire vaksinevirus. I motsetning til denguefeber vaksinen Dengvaxia, (Sanofi Pasteur) som allerede er lisensiert og på markedet i flere land som er bygget på gulfeberviruset som «rygggraden» i vaksinen. TAK-003 fremkalte antistoffrespons mot alle fire serotyper som varte i 48 måneder etter vaksinasjon uavhengig av serostatus ved oppstart. Det ble observert en langsiktig reduksjon i risikoen for symptomatisk dengue-virus sykdom hos de vaksinerte. Fase 3 studien pågår og vil fortsette i totalt fire og et halvt år for å vurdere sikkerhet og effekt.. Takedas denguevaksine kandidat er for øyeblikket ikke lisensiert. Vaksinen viser å være generelt godt tolerert, og det har ikke vært observert noen viktige sikkerhetsrisiko til dags dato.

Kilde: [The New England Journal of Medicine](#),

Kilde: [Takeda Vaccines](#)

Kilde: [The Lancet](#)

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org

AKTIVITETSKALENDER 2020

SMITTEVERN / INFEKSJON/HYGIENE

•

REISEMEDISIN / VAKSINASJON

- 3. – 5. juni 2020, NECTM8, Nord-Europeisk reisemedisinsk konferanse Rotterdam, Nederland **AVLYST til 2021**
- 12. - 13. oktober Vaksinedagene, Oslo kongressenter Arr. [FHI](http://fhi.no)

TUBERKULOSE

- 20. – 24. oktober, 51st Union World Conference on lung health, Seville, Spania. Arr: [The Union](http://theunion.org)

MIGRASJONSHELSE

- 9. – 11. september, The migration conference 2020, Tetovo, Nord-Makedonia. Arr: [The Migration Conference Organizing committee](http://the-migration-conference-organizing-committee.org)

TUBERKULOSE OG COVID-19

Den pågående pandemi har ført til reduksjon av spredning av andre virus i verden, men lockdown av samfunn over kortere eller lengre tid har hatt og vil fortsatte å påvirke tuberkulose situasjonen melder StopTB med mangel på personell, forsinket diagnostikk, oppfølging og leveranse av medikamenter. Globalt kan en 3-måneders lockdown og en langvarig 10 måneders gjenåpningsperiode kan føre til ytterligere 6,3 millioner tilfeller av tuberkulose mellom 2020 og 2025, og ytterligere 1,4 millioner dødsfall i TB i løpet av denne tiden. Dette innebærer et tilbakeslag på minst 5 til 8 år i kampen mot tuberkulose på grunn av Covid-19 pandemien.

Kilde: [Stop TB](http://stop-tb.org)

FOREKOMST AV SMITTSOMME SYKDOMMER UNDER KORONA PANDEMIEN

FHI melder at i perioden med Covid-19 har vi sett en betydelig nedgang i antall meldte tilfeller av mat og vannbårne infeksjoner. Så langt er det ingenting som tyder på at nedgangen skyldes omprioriteringer når det gjelder diagnostikk. Referanse-laboratoriet for enteropatoogene bakterier ved FHI mottar fremdeles renkulturer fra laboratoriene i tillegg til at det er åpnet opp for mottak av blandingskulturer når det gjelder diagnostikk av enterohemoragisk E. coli (EHEC). Nedgangen kan skyldes mindre person-til-person smitte på grunn av redusert kontakthypighet og økt fokus på håndhygiene. Reiserestriksjonene kan ha bidratt til redusert import av mat- og vannbårne infeksjoner • Den betydelige nedgangen i Gonorré er som forventet i lys av nedstengningen av uteliv og reiseaktivitet. Noe av nedgangen må dog tilskrives redusert screeningaktivitet blant asymptomatiske, særlig blant menn som har sex med menn der gonorréforekomsten har vært høy. Kilde: [FHI](http://fhi.no)

LOVENDE INTRAVENØS BCG VAKSINE MOT TUBERKULOSE

Nyere immunologisk innsikt tilsier at BCG vaksine direkte til lungene eller øvre luftveier er bedre egnet enn intradermal vaksine for å forhindre dråpesmitte av tuberkulose. Denne hypotesen ble prøvd ut i en ny studie, der fem grupper av makakaper ble gitt en høy dose BCG-vaksine direkte til lungene med aerosol, intravenøst, intradermalt, aerosol pluss intradermalt, eller intradermalt i vanlig lav dose. Bare intravenøs vaksiner, som ga nesten fullstendig immunitet, var effektiv. Sammenlignet med de andre vaksinasjonsmåtene ga intravenøs vaksiner en massiv tilstedeværelse av langlivede T-lymfocytter, CD4- og CD8-celler, i lungene – vev, lymfeknuter og bronkioalveolær lavage. Immunresponsen ble antatt å være T-hukommelsesceller i lungevevet.

Kilde: [Tidsskr Nor Legeforen 5/2020](http://tidsskr-nor-legeforen.no) selve hovedartikkelen finner du på denne lenken her

SARS CoV-2 PÅVIST I SÆD

[Koronaviruset har nå blitt påvist i sæd](http://koronaviruset.no) hos 28 unge kinesiske menn som både r i akutt fase og som har blitt friske etter Covid-19. Om viruset kan smitte seksuelt vet man ikke enda, men funnene tilsvarer tidligere funn av virus i sæd ved både zika og denguefeber, hvor det senere har blitt påvist mulighet for seksuell smitte. Tiden vil vise om også SARS CoV-2 kan smitte seksuelt

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no